

Naturskyddsföreningen i Eskilstuna

c/o Edina Várnagy

Eskilstuna kommun

kommunledningskontoret

Svar på exploatering av Gunnarskäl som verksamhetsområde och kombiterminal

KSKF/2023:362

Vi är positiva till en flytt av rangerbangården från centrala Eskilstuna och tillskapandet av högre kapacitet för omflyttning mellan väg- och järnvägstransporter genom ytterligare en kombiterminal i kommunen.

Vi är negativa till ambitionerna att få tillstånd ett verksamhetsområde med ett stort antal arbetstillfällen, även inom personalintensiva verksamheter, i anslutning till kombiterminalen.

För en hållbar samhällsutveckling

Inom nuvarande verksamhetsområden för industri- och tjänstenärings finns möjligheter att förtäta för nyetableringar. Inom exempelvis Vilsta, Folkesta och Svista industriområden finns förutsättningar att nyttja befintlig infrastruktur för verksamhetslokaler. Dessa områden ligger nära tätorterna och kommer därför inte att generera lika stort behov av arbetsresor.

Planering av nya verksamhetsområden bör med tanke på samhällets utmaningar vad gäller hållbarhet och klimatanpassning ske parallellt med planering av nya bostäder i nära anslutning. En flytt av rangerbangården från centrala Eskilstuna bör ge utrymme för planering av bostäder och verksamhetslokaler och minska behovet av lokaler i anslutning till den nya rangerbangården/kombiterminalen. Eskilstunas näringsliv kommer förmodligen även i framtiden att bestå av en stor andel små kunskapsintensiva företag inom tillverkningsindustrin som knyter an till stadens industrihistoria. Om exploateringsområdet minskar ändras förutsättningarna för lokaliseringen av rangerbangården/kombiterminalen. Föreningen har svårt att ta ställning till de olika alternativen som presenteras i samrådsmaterialet. Den målsättning som Naturskyddsföreningen vill prioritera är skyddet av odlingslandskapet i Gunnarskäl.

Skydd av jordbruksmarken

Åkermark får endast tas i anspråk om det är absolut nödvändigt. Endast för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd åkermark bebyggas. Föreningen ser inte att exploatering av Gunnarskäl för verksamhetsområde gör det. För förståelsen av tätorternas historia och utveckling är helheten i landskapet mellan stad och landsbygd viktiga märken, eller identitet, som här försvinner för alltid vid en exploatering. På ett sätt kan man se hela projektet att det är en så stor och vidlyftig satsning att det blir svårt att räkna in några stora vinster i förhållande till insatserna och förlusterna i odlingsmark.

Beskrivning av värden

Naturskyddsföreningen i Eskilstuna vill framhålla landskapets natur- och kulturmiljövärden kring Gunnarskäl säteri. Naturgeografiskt representerar markerna mellanbygd, vanlig i Rekarnebygden. De visuella inslagen av slutenhet, diversitet och riktning är tilltalande på människors vilja till bosättning. Landskapet gränsar till riksintresset mb 4 kap. 2 § Mälaren med öar och strandområden för det rörliga friluftslivet. Översiktsplan 5024 redovisar kommunala

intressen för rekreation och rörligt friluftsliv. Kulturspår är vanliga med ensligt placerade gårdar på moränbackar. Åkermarken är undantagen odling för livets utkomst. Natur- och kulturbetesmarker hyser hävdgynnad hagmarksflora. Solitära ädellövträd av ek och lind ger förutsättningar för artrikt insektsliv. Nationell strategi för formellt skydd av skog SNV & SKS 2005 pekar ut ädellövskogsmiljöer som en prioriterad skogstyp för vilka Sverige har ett internationellt ansvar för. Successionsskogar av asp, sälg, björk visar en rik flora och fågelliv.

Odlingslandskapet

Småskaligheten karaktäriserar mellanbygden med högt inslag av punkt- och linjeobjekt och småbiotoper. Åkerholmar, skogsbyn, odlingsrösen, stenmurar, källor och småvatten, öppna diken är viktiga miljöer i det nationella miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt odlingslandskap”. Småbiotoperna är skyddade enligt generella biotopskyddet i miljöbalken. Variationen av träd- och buskarter är hög. Blomningsperioden är lång och varar över tid från våren med sälg till sommar i juli med skogslind. Naturskyddsföreningen i Eskilstuna vill framhålla **skogsbrynen**. De är grundstenar som fungerar spridningsvägar för anpassade växt- och djurarter och skapar ekosystemtjänster som pollinering. Solexponering är en fundamental faktor för att upprätthålla biologisk mångfald för ovan nämnda objekt och småbiotoper. Det är av stor vikt att uppmärksamma placering av byggnader med hänsyn till solhöjd så skogsbrynen inte skuggas.

Föreningen har i en landskapsekologisk analys år 2005 om 180 hektar beskrivit fyra typer av skogsbyn kring Gunnarskäl, Kullen, Skäcklinge och Ölsta:

<u>Typ av skogsbyn</u>	<u>längd i meter</u>
• Träd- och buskmosaik	2168
• Buskdominerade	1164
• Träddominerade	5270
• Öppna bryn med enstaka buskar och träd	2829

Åkerholmar med storlek och antal:

Mindre än 0,1 hektar – 40 styck, Mindre än 0,5 hektar – 9 styck, Mindre än 10 hektar – 1 styck, Större än 10 hektar – 3 styck. Summa brynlängd på åkerholmar är 6 400 m¹ och total brynlängd är 11 431 meter.

Om dagvattnet och brandsläckningsvatten

Här har vi stora utredningar som man inte kan diskutera eller kommentera, däremot så kan man använda resultaten till kommande projekt på andra platser så det är inte bortkastade utredningar. Men generellt kan sägas att storlek och omfattning av projektet gör det svårbedömt, så det blir tveksamt att säga vad kostnad och effekt blir. För det kommer att kosta mycket pengar för att iordningställa och säkra de klimatförändringar som redan nu visat sig, se bara på Eskilstunaån idag.

Det kommer med stor sannolikhet att krävas en hel del jobb och tid med Miljö tillstånd. Dagvattnet, till exempel, ska buffras med fyra stora dammar för ändamål som lagring och

¹6 400 m ingår i 11 431 m brynlängd.

KSKF/2023:362

buffring, men avrinning är fortfarande samma bäckar som måste svälja oerhörda mängder momentant. Systemet ska skötas och vara öppet och det ska utföras/byggas som kommer att kosta mycket pengar. Det gäller framför allt den centrala delen med avrinning österut. Föreningen ser brister i utredningarna vad gäller kvantitet och kvalitet av brandsläckningsvatten från Sövstagropen samt dricks- och avloppsvattnet till verksamhetsområdet.

Naturskyddsföreningen i Eskilstuna

c/o Edina Várnagy

Fasanvägen 6

633 63 Eskilstuna

Tel: 070 401 9895

Mail: afonyaag@hotmail.com

Eskilstuna 2024-03-08